

Hezbollah

En fallstudie av Hezbollah med applicering av Neumanns teori angående gammal och ny terrorism.

Abstract

This thesis is a case study with the purpose to add to the discussion of the conceptualisation of Hezbollah. Motivated by the blacklisting of Hezbollah as a terrorist organization by the European Union and the United States Neumanns theory regarding 'old and new terrorism' is applied. The three variables that are the cornerstones of Neumanns theory are following; aims, method and structure. In these three categories Neumann argue that there has been a transition over the last decades. Neumann does not argue that it is a question of old or new, but rather a scale where an organisation has 'older or newer' characteristics. This thesis results shows that on this scale Hezbollah should be viewed as an organisation with mainly old characteristics.

Nyckelord: Hezbollah, Lebanon, Neumann, terrorism, fallstudie, ny, gammal
Antal ord: 6745

Innehållsförteckning

1 Inledning	2
1.1 Syfte och frågeställning	2
1.2 Avgränsningar.....	2
2 Metod och material	4
2.1 Fallstudie.....	4
2.2 Material	5
3 Neumanns teori om ny och gammal terrorism	6
3.1 Övergripande.....	6
3.2 Variabel 1: Mål	7
3.3 Variabel 2: Struktur.....	8
3.4 Variabel 3: Metod	9
4 Hezbollah	10
4.1 Historisk och politisk kontext	10
4.2 Sammanfattad beskrivning av Hezbollah som organisation.....	11
4.3 Mål	12
4.4 Struktur	14
4.5 Metod	15
5 Applicering av Neumanns teori på Hezbollah	17
5.1 Mål	17
5.2 Struktur	17
5.3 Metod	18
6 Resultat	19
6.1 Slutsats	19
6.2 Reflektion.....	19
7 Referenser	20

1 Inledning

The terrorism experienced in places such as New York, Madrid or London, as well as in Israel or Iraq, can be understood as a variant of new strategy ... (Kaldor, 2006, s. 9)

Nytt och gammalt. Den kronologiska uppdelningen fick inom freds- och konfliktvetenskapen sitt uppsving i och med Mary Kaldors syn på krig. Att det skett en övergång från konventionella mellanstatliga krig till mer lågintensiva inomstatliga konflikter där bland annat paramilitära grupper har mer utrymme. (Kaldor, 2006, s. 1-3) Likt Kaldor använder sig Neumann av begreppen nytt och gammalt dock med skillnaden att istället för krig så fokuserar Neumann på en förändring de senaste två decennierna när det gäller terrorism.

Den tjugosjätte juli 2013 gjorde den Europeiska Unionen ett officiellt uttalande som listar Hezbollah's militanta gren som en terrorgrupp. (European Union 2012)

Även USA har valt att definiera Hezbollah som en terrorgrupp. (U.S Department of State 2012)

1.1 Syfte och frågeställning

Som ovanstående antyder kommer den här studien att försöka nyansera synen på Hezbollah. Detta kommer att göras genom en applicering av Neumanns teori om ny och gammal terrorism.

Knio, som är verksam vid Erasmus University i Rotterdam, menar att sedan början av åttiotalet har stor del av forskningen kring Hezbollah utgjorts av problematiken kring konceptualiseringen. Angående Hezbollah's multipla roller. (Knio, Structure, Agency and Hezbollah, 2013). Vårt syfte och vår förhoppning är att bidra till diskussionen angående konceptualiseringen av Hezbollah.

- Utifrån Neumanns teori, bör Hezbollah ses som en äldre eller nyare terrorist grupp?

1.2 Avgränsningar

In fact, the consequences of “new terrorism” are best understood not as a question of either/or (‘new’ versus ‘old’) but, rather, in terms of degree (‘newer’ versus ‘older’). (Neumann, 2009, s.13)

Ovanstående citat från Neumanns bok motiverar varför vi har valt att tala om teorin i termer av äldre och nyare istället för nytt och gammalt.

Fortsatt beskrivs det i Hezbollah's manifest från 1985 att de inte gör någon skillnad mellan den militanta grenen och Hezbollah som helhet. Som tidigare nämnt, gör den Europeiska Unionen en uppdelning i Hezbollah's organisation. Vi har valt att utgå ifrån Hezbollah's egna tolkning i frågan.

2 Metod och material

2.1 Fallstudie

Vi har valt att göra en fallstudie för att kunna belysa Hezbollah's komplexitet genom Neumanns teori angående ny och gammal terrorism. Vår förhoppning är att bringa klarhet genom att applicera en inflytelserik teori på de relevanta Hezbollah.

Fallstudie är en typ av metod som främst används när man ingående ämnar studera ett fall, en person, en grupp eller en social enhet. Den gör det möjligt att få inblick i förhållanden som tidigare varit att uppfatta som oklara eller som det funnits flera uppfattningar kring. (Olsson - Sörensen 2011, s. 142, 143) Själva fallet som ska studeras kan utgöras av exempelvis en individ, en situation eller som i vårt fall en organisation. I en fallstudie utgår man i regel från ett helhetsperspektiv och försöker få fram så heltäckande information som möjligt. Man samlar in information av olika karaktär för att få en tydlig och fyllig bild av det aktuella fallet. (Patel - Davidson 2011, s. 56, 57)

Naturligtvis finns det andra typer av metoder att använda sig av, men det som gör att en fallstudiemetod passar vår studie bättre än exempelvis en statistisk analys är att fallstudien ger oss möjlighet att arbeta med många variabler från vårt objekt Hezbollah, istället för att få variabler hos många objekt. (Ejvegård 2003, s. 33, 34)

Att använda oss av en fallstudiemetod ger oss möjligheten att med hjälp av vårt fall beskriva verkligheten. På det sättet behöver vi inte ge oss på någon stor beskrivning utan kan på ett begränsat utrymme ge läsaren en uppfattning om hur Neumanns teori kan appliceras på- samt bidra till en tydlig bild av en i dagsläget aktiv terrorstämplad organisation. Vi har i åtanke att man vid en fallstudie bör vara försiktig med att dra generella slutsatser. Vi ser därför våra slutsatser som indicier som kan få ett fullständigt värde först när eller om det finns andra indicier som visar på liknande resultat och pekar i samma riktning som vårt. (Ejvegård 2003, s. 33, 34)

Vi kommer att ägna oss åt en *disciplined configurative* fallstudie där vi använder en etablerad teori för att förklara vårt fall. Fokus kommer vara att beskriva vårt fall med hjälp av teorin, snarare än att exemplifiera eller testa teorin med hjälp av fallet. (George – Bennett 2005, s. 75)

Dock kommer studien naturligtvis sätta Neumanns teori på prov och visa om den är applicerbar på just Hezbollah, och om det mönster han tror sig kunna utläsa inom terroristorganisationernas historiska utveckling stämmer in på organisationen vi valt att undersöka. Som ovan nämnt kommer resultatet inte kunna tala för varken Neumanns teori eller Hezbollah's status i några som helst generella termer, utan endast utgöra ett indicium som kan vara till gagn för framtida forskning på området.

2.2 Material

För att få en fyllig och utförlig bild av Hezbollah och också kunna förmedla denna till denna fallstudies läsare har vi använt oss av en rad olika källor av skiftande karaktär. Vår teori hämtar vi främst från Peter R. Neumanns bok ”Old and New Terrorism” där han tydligt redogör för sin teori. Vi använder oss också av Mary Kaldors väletablerade teori om ”Nya och Gamla Krig” från boken med samma namn. Vidare har vi tagit en djupare titt på Hezbollah genom primärkällor i form av manifest och uttalanden. Eftersom att de flesta originalverk är på arabiska har vi fått använda oss av översatta versioner vi hittat på olika webbplatser och även i en E-bok av Joseph Alagha, vilka vi jämfört sinsemellan för att försöka få grepp om vilket budskapet varit och därmed tycker vi oss kunna förmedla en korrekt beskrivning av dessa dokument. Alagha har i sin E-bok en del citat från Hezbollahs uttalanden och manifest, men eftersom att han endast plockat ur delar av dessa som varit väsentliga för hans studie har vi vänt oss till webbplatser som publicerat dokumenten för att komplettera.

Vad gäller sekundärkällor har en rad olika nyhetsartiklar har används för att beskriva händelser, uttalanden och liknande, och dessa är främst plockade från väletablerade nyhetskanalers hemsidor. För att få tag i och hänvisa till fakta om Libanons och Hezbollahs historia har vi valt att främst använda oss av Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps webbplats ”www.sakerhetspolitik.se” eftersom att det är en myndighet som på regeringens uppdrag tillhandahåller relevant fakta om olika historiska skeenden.

3 Neumanns teori om ny och gammal terrorism

I denna uppsats kommer Peter R. Neumann vara väldigt central. Hans teori angående gammal och ny terrorism kommer som tidigare nämnt att appliceras på libanesiska Hezbollah. I den här delen kommer Neumanns teori, som till stor del bygger på tre variabler att behandlas. Innan variablerna behandlas kommer dock de begrepp som beskriver hans teori att belysas närmare. Användningen av dikotomin "gammal och ny" samt synen på terrorism kommer att inleda denna redogörelse av Neumanns teori. Det är viktigt att ha i åtanke att Neumann anser att gammal och ny terrorism bör talas om på en skala, det vill säga äldre och nyare. Följande redogörelser kommer att beskriva idealtyperna för de båda kategorierna.

3.1 Övergripande

Ursprunget till terror-begreppet finnes i de tidevarv efter franska revolutionen som benämns som skräckväldet. En statlig terror som idag inte förknippas på samma sätt med terror-begreppet. Idag förknippas terrorutövande med små icke-statliga aktörer. Komplexiteten i begreppet är slående och exemplifieras med bland annat med problematiken kring subjektiviteten mellan terrorist och frihetskämpe. Neumann använder sig av T.P. Thorntons definition av terrorism, vilken lyder följande (Neumann, 2009, s. 6-8):

... the deliberate creation of fear, usually through the use (or threat of use) of symbolic acts of violence, to influence the political behaviour of a target group.(Neumann 2009, s.8)

Fortsatt beskriver Neumann varför definitionen är lämplig, då den enligt honom belyser det symboliska värdet i det politiska våldet. En terroristattack syftar till att påverka en publik snarare än ett territorium. Thornton, enligt Neumann, förklarar terrorism som "extra-normal" och ligger därmed bortom konventionellt politiskt agerande så som demonstrationer och bojkotter. "Extra-normal" syftar också till att agerandet ligger bortom samhällets normer. Neumann lyfter även sociologiska tankegångar genom att beröra modernismen. Under modernismen och mer specifikt under senmodernismen så radikaliseras det politiska klimatet enligt Giddens och Bauman, vilket då Neumann kopplar till terrorism i den mening som Thornton beskriver den. (Neumann,2009, s.8-9)

Användandet av etiketterna "gammal" och "ny" är också centralt i Neumanns teori, ett användande som liknar det Mary Kaldor gör i sin studie kring "nya och

gamla krig”. En studie som Neumann refererar till i sin bok. Användandets syfte är att göra en distinktion mellan olika varianter av krig och terrorism utifrån kronologi. Kaldor menar i sin bok att det finns en konsensus om att det skett en revolution de närmaste årtionden när det gäller militära aktioner och att de teknologiska framsteg som gjorts förändrat krigsföringen basalt. Kaldor menar dock att fokus inte bör ligga på de teknologiska förändringarna utan istället på ett socialt plan. Hon menar att teknologiska framsteg endast byter skepnad på gamla konventionella krig, kärnan har inte förändrats. Förändringen enligt Kaldor är starkt kopplad till tanken om globalisering. En process som innehåller motsättningar mellan “... *integration and fragmentation, homogenization and diversification, globalization and localization*”. (Kaldor, 2006, s. 4) Kaldor menar att nya krig är till viss del en motsättning mellan de människor som kan ta del av globaliseringen och de som inte kan det. (Kaldor 2006, s. 3-5)

Likt Kaldors teori har även Neumanns teori stark koppling till globalisering. En medvetenhet om att de tekniska framsteg som förknippas med globaliseringen också kan användas för att utföra terrordåd är väsentlig. Kritiken mot användandet av begreppsparet “ny och gammal” bygger på att det som Neumann och Kaldor definierar som nytt eller gammalt går att finna i den andre, en annan del är att det som beskrivs som nytt kan ha förekommit innan det “gamla”. Kritikerna kan dock inte förneka att det skett en förändring, menar Neumann. En annan del av kritiken är att det finns exempel på terrorism som inte är renodlad ny eller gammal. Neumann bemöter kritiken med bland annat att det finns en övergång över tid och vissa grupper tar till sig vissa aspekter före andra. Det sker en stegvis övergång. Grupperna bör snarare ses som “nyare” eller “äldre” än “nya” och “gamla”. (Neumann, 2009, s.11-13) Som tidigare redogjorts så bygger Neumanns skillnader mellan ny och gammal terrorism på tre variabler; struktur, mål och metod. Nedan följer en redogörelse för hur dessa variabler bör betraktas i samband med terrorism.

3.2 Variabel 1: Mål

Den andra första som används i teorin syftar till den ideologi som terrorismen har sin botten i - vad det är man vill uppnå genom sitt agerande och vad som motiverar agerandet. I Neumanns bok beskrivs det hur de flesta terrorgrupper har någon form av ursprung i politiska partier inom det landet som de kommer ifrån. Såklart med den stora skillnaden från partierna att grupperna använder sig av våld för att nå sina mål. (Neumann 2009, s. 22) Något som Neumann själv berör i sin artikel *The trouble with radicalization* från 2013. En fråga som ställs där är varför individer vänder sig till det politiska våldet och därigenom kan betraktas som terrorister. Extrema åsikter behöver inte alltid likställas med extremt agerande. (Neumann 2013, s. 883)

Som tidigare nämnt så har många terrororganisationer under 1900-talet kommit ur konventionella partier. Under första delen av 1900-talet präglades idéströmningarna av nationalism vilket också avspeglas i terrorismen. Från sextiotalet och framåt blev marxistiska tankegångar mer vanliga vilket syntes tydligt i bland annat latinamerika. Terrororganisationer som kombinerade de två ideologiska strömningarna var inte heller ovanliga. Även om ideologierna låg

långt ifrån varandra så täcktes detta över med en kamp emot imperialistiskt förtryck samt neo-kolonialism. (Neumann 2009, s. 22, 23)

Under åttio- och nittio-talet börjar även de religiösa krafterna att gro och ta mer utrymme. Neumann menar att under sextio- och sjuttio-talet så hade de religiösa rörelserna få följare som gjorde anspråk på politisk makt. Detta förändras, och exemplifieras med Ayatollah Khomeini i Iran, Muslimska brödrskapet i många arabiska länder samt även uppgången för det Hinduiska partiet i Indien. På grund av religionens politiska erövringar skapades också religiös baserad extremism. Det beskrivs att under sextio-talet fanns det inga terrorgrupper med religiösa förtecken, men under nittio-talet hade en tredjedel av världens terrorgrupper religiösa kopplingar. Från buddistiska sekter, judiska extremister på västbanken, kristna rörelser i USA samt muslimska grupper så som Al-Qaeda och Hamas. (Neumann 2009, s. 23, 24)

När Mary Kaldor beskriver övergången från gamla till nya krig och går in på de politiska motiven så talar hon om att nya krig är identitetsdrivna snarare än politiskt drivna. Begreppet "Identity Politics" används och syftar till rörelser som samlas kring gemensam etnicitet, religion eller annan identitetsfaktor. Kaldor menar att identitetsdriven politik går att kontrasteras med idédriven politik. Skillnaden ligger i att identiteten blickar bakåt efter en gemensam nämnare samtidigt som idéerna syftar till framtidens gemenskap. (Kaldor 2006, s. 80-81) Neumann använder begreppen universalism och partikularism när han talar om vad som skiljer i drivkraften bakom terrorism. Han menar att den partikulära terrorismen har ett uppsving genom identitetsdrivna terrorn (Neumann 2009, s. 120)

3.3 Variabel 2: Struktur

Som nämnt tidigare finns det en subjektivitet i vilka som är terrorister; alla terroristorganisationer anser sig vara någon form av armé, menar Neumann. De som Neumann beskriver som gamla karakteriseras av att de inte bara benämner sig som arméer utan också tar strukturell form som en traditionell armé. De gamla terrorgrupperna har klara hierarkiska strukturer, och det förekommer även explicita militära grader. Gamla grupper har ofta också en stark koppling till ett geografiskt område, ett territorium som gruppen utgår ifrån och ofta har större inflytande över. Detta exemplifieras med RAF (Red Army Fraction) som under 1980-talet agerade utifrån en marxistisk ideologi med idéer om global emancipation. Det fanns dock en stark koppling till Väst-Tyskland som dem utgick ifrån, deras mål och agerande hade också fokus på Väst-Tyskland. Neumann benämner detta geografiska fokus som "centre of gravity". (Neumann 2009, s. 17-19)

Det som karaktäriserar ny terrorism struktur enligt Neumann är att den är mer diffus. Detta beror på att de gamla organisationernas, ibland explicita, hierarki har bytts ut mot en struktur som bygger på relationer. Vilket gör att den nya terrorismens struktur snarare bör beskrivas som nätverk än organisation. Neumann refererar till två amerikanska analytiker som hävdar att dessa nätverk inte har någon ledande individ. Nätverkens bestämmande bör snarare ses som det har flera

huvuden eller inget alls. (Neumann s. 19) Al-Qaeda används som exempel på hur strukturen i ny terrorism kan se ut. Neumann refererar till Jason Burke som menar att Al-Qaedas struktur bygger på tre delar; en kärna med Osama bin Laden och den inre kretsen, bin Ladens representanter genom ett nätverk, samt en bred rörelse som bygger på den gemensamma ideologin. Detta visar på komplexiteten i den nya terrorisms struktur.(Neumann 2009, s.39-40)

En annan viktig del i förändringen till ny terrorism menar Neumann är övergången från lokal koppling till ett mer transnationellt agerande. Tidigare beskrevs det hur globaliseringen har haft en viktig del i övergången och detta är kanske det mest tydliga exemplet. Hur även terrororganisationer inte har samma "centre of gravity" och arbetar mer världsomfattande.(Neumann 2009, s. 20) Neumann beskriver detta på följande sätt;

... transnational terrorist movements not only reach across borders but create an entirely new kind of social space which has no single, permanent geographical point of reference and is beyond the control of a single state. (Neumann, 2009, s. 20)

Kritiker av Neumanns syn på ny struktur inom terrorism menar att det finns historiska exempel på anarkistiska rörelser som varit transnationella och passar in på beskrivningen av ny terrorism. (Neumann 2009, s. 21)

3.4 Variabel 3: Metod

Hur ser tillvägagångssättet ut? Bombningar, kidnappningar, lönnmord och gisslantagande utgör 95 procent av vad terrororganisationer gör för att uppnå sina mål. Taktiken bakom terrordåden är fortfarande den samma menar Neumann, det som har förändrats är gentemot vilka dessa dåd görs. Som tidigare nämnt är det symboliska värdet i terrorhandlingar essentiellt, i den gamla terrorismen fanns det en större vilja att legitimera våldet som användes. Ett våld gentemot klara politiska mål. (Neumann 2009, s. 25, 26)

Den stora skillnaden mellan gammal och ny terrorism menar Neumann är det som benämns som "mass-casualty" - vilket innebär stora förluster av människoliv. Agerande som får stor påverkan på civilbefolkning är mer vanligt i det som benämns som den nya terrorismen. Det är dock viktigt att belysa att den äldre versionen av terrorister inte var "...knights in shining armour..."(Neumann 2009, s. 25) som stod över att döda civila. Det som är skillnaden är att det är mer vanligt förekommande i den nya terrorismen, och grupperna dras inte för att attackera explicit civila mål. (Neumann 2009, s. 25)

4 Hezbollah

Under denna rubrik kommer empirin kring Hezbollah att redogöras. Först genom en generell historisk och politisk överblick, varpå ett avsnitt i korta drag beskriver organisationen som helhet. Därefter redogörs för Hezbollahs mål, struktur och metod.

4.1 Historisk och politisk kontext

För att förstå Hezbollahs ursprung, mål och metoder är det viktigt att sätta organisationen i en historisk så väl som politisk kontext. Libanon, som tidigare varit en del av det Ottomanska imperiet och därefter under franskt mandat, blev självständigt först 1943. Redan 1922 då landet var ett franskt NF-mandat instiftades ett politiskt maktdelningssystem som innebar att de kristna och muslimska grupperna i landet skulle ha lika mycket politisk makt som den proportion av befolkningen respektive grupp utgjorde. Det libanesiska samhället har länge varit mångkulturellt med en befolkning bestående av en mängd olika religiösa grupperingar, vilket gjort ett maktdelningssystem väsentligt för att undvika missnöje och konfrontationer grupperna emellan. (Källa :Myndigheten för samhällsskydd och beredskap)

Sedan 1922 har mycket hänt och proportionerna mellan de religiösa grupperna har skiftat, vilket också lett till att den politiska maktdelningen har gått igenom en del förändringar. Idag utgörs den libanesiska befolkningen till ca 60 procent av muslimer och ungefär 40 procent kristna. Inom den muslimska gruppen finns det i sin tur även en uppdelning mellan shiamuslimer, sunnimuslimer och druser, och inom de kristna finns främst maroniter (20% av Libanons totala befolkning), men även grekisk-ortodoxa samt en del mindre grupperingar. Inom den muslimska gruppen är shiamuslimerna störst till antalet, och det är också den religiösa ideologi Hezbollah bekänner sig till. (ibid)

Vid den libanesiska självständigheten 1943 instiftades med visst inflytande från Frankrike den Nationella Pakten (Pacte National) som skulle reglera de olika religiösa gruppernas politiska inflytande. Här vägdes proportionerna av befolkningsmängden mellan maroniterna, shiamuslimerna och sunnimuslimerna in som de såg ut 1932, vilket innebar ett visst maktmässigt övertag för de kristna, bland vilka ett framstående parti var Falangistpartiet. Pakten innebar också att presidentposten alltid skulle innehållas av en kristen maronit, premiärministern skulle vara sunnimuslim och parlamentets talman skulle vara shiamuslim. Tanken var att den religiösa maktbalansen skulle vara fredsbevarande och senare sakta övergå i ett system utan religiös uppdelning av makten. (ibid)

Dessvärre var freden och maktbalansen skörare än man hoppats och befolkningsökningen hos framförallt muslimerna hotade legitimiteten för maktfördelningen, som alltså gav mest makt till de kristna. Dessutom hade

muslimerna och de kristna olika utrikespolitiskt fokus; de kristna drog mot västvärlden, medan muslimerna ville stärka banden med Syrien och övriga arabvärlden. Meningsskiljaktigheter fanns också kring hur den enorma mängd palestinska flyktingar som kommit till Libanon under och efter kriget i Israel och Palestina 1948, 1956 och 1967.

Dessa faktorer ledde till slut till att ett förödande, kaotiskt inbördeskrig bröt ut i Libanon 1975. Krigets dynamik var invecklad; en rad olika grupper slogs mot varandra och bytte sida sinsemellan. Även Syrien och Israel deltog aktivt i striderna. Ett generellt mönster som kunde urskiljas var att en koalition av kristna och högergrupper stred mot en koalition av muslimer och vänstergrupper.(ibid)

Kriget nådde sitt slut först 1990 med hjälp av ett fredsavtal som undertecknades 1989. Palestinian Liberation Organisation (PLO) hade sedan 1970-talet en stark närvaro i södra Libanon och började därifrån innan och under inbördeskriget attackera Israel som svarade med motattacker och till slut invaderade södra Libanon 1978, och igen 1982. De ville krossa de väpnade palestinierna men också ingripa i inbördeskriget för att få till en Israelvänlig regering. PLO drevs så småningom bort från Libanon, men trots detta valde Israel att lämna kvar en del av sina styrkor i södra Libanon då de delvis drog sig tillbaka efter sitt anfall mot så väl de södra delarna som den libanesiska huvudstaden. Israel upprättade en s.k. ”säkerhetszon” som upptog ungefär 10 procent av Libanons totala territorium. Man hävdade att man upprättat denna zonen som en säkerhetsbuffert, inledningsvis mot de palestinska grupper som fanns kvar i Libanon, men senare även som försvar mot den enda milisen som tillåtits behålla sina vapen efter inbördeskrigets slut, nämligen Hezbollah.(ibid)

4.2 Sammanfattad beskrivning av Hezbollah som organisation

Hezbollahs ursprung kan spåras tillbaka till 1978, då organisationen var en islamisk rörelse av olika libanesiska, shiiter som ägnade sig åt social och politisk protest med ideologisk backning från Iran. Men det var först 1985 organisationen publicerade ett öppet brev i vilket de deklarerade sitt politiska manifest för offentligheten och således gav sig in i den libanesiska politiken. Mellan 1985 och 1990 växte Hezbollah till en fullfjädrad social rörelse med en bred övergripande organisation, struktur och ideologi inriktad på social och samhällelig förändring och rättvisa. (Alagha 2006, s. 13, 14)

Hezbollah betyder ”Guds parti” och trots att de bildades under det libanesiska inbördeskriget var deras huvudsakliga syfte inte att delta i kriget utan att driva ut de utländska trupper som fanns i landet, framförallt amerikanska och israeliska trupper som befann sig i Libanon. Att sätta stopp för den israeliska ockupationen av såväl de palestinska områdena, d.v.s. allt det som kommit att kallas Israel efter 1948, som södra Libanon var också väsentliga mål för den nybildade organisationen.

När inbördeskriget i Libanon tog slut startades en avväpningsprocess som involverade de grupper som burit vapen och stridit under kriget, en process som Hezbollah undantogs ifrån. Organisationen blev således den enda väpnade

gruppen i södra Libanon, utanför den ”säkerhetszon” israel kontrollerade, inte ens den libanesiska armén fanns på plats. Buffertzonen som till en början upprättats för att stå emot de palestinska militanta grupperna förvandlades nu till en buffert som avsåg att hålla Hezbollah borta från den israeliska gränsen. (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap)

Hezbollah gjorde sig populära i Libanons södra delar genom att bygga skolor, vägar, sjukhus, moskéer och hjälpa människor med finansiering av utbildning och liknande. Sedan tidigt 1990-tal har de utvecklats till att mer och mer bli ett konventionellt politiskt parti med ett omfattande nätverk av sociala tjänster och institutioner som gagnar muslimer så väl som kristna. 1992 deltog organisationen som politiskt parti i parlamentsvalet och tog då plats i det libanesiska parlamentet, mycket tack vare sitt starka stöd bland shiiter i södra Libanon samt Beiruts förorter. (Alagha 2006, s. 13, 14)

Hela 90-talet präglades av oftast småskaliga strider mellan Hezbollah och Israel innan israelerna år 2000 valde att dra sig tillbaka från de ockuperade libanesiska områdena. Tiden efter tillbakadragandet var förhållandevis lugn men vid ett anfall från Hezbollah i juli 2006 där två israeliska soldater kidnappades vid gränsen bröt oroligheter åter ut. Israel satte igång ett anfall mot Hezbollah där man använde sig av såväl flygplan som artilleri och marktrupper. Stridigheterna utspelade sig främst i de södra delarna av Libanon, men Israel bombade även huvudstaden Beiruts södra förorter där Hezbollah är starka och har sitt högkvarter. Den israeliska flottan belägrade den libanesiska kustremsan och man slog även till mot mål ännu längre norrut än huvudstaden. Infrastrukturen i söder drabbades hårt då israelerna slog ut vägar, flygplatser, broar och liknande som ett straff mot Hezbollah och för att förhindra att vapen och förstärkning skulle nå fram till dem. Förödelsen var omfattande och det civila dödstalet högt inom Libanon, så Hezbollah svarade genom beskjutning mot civila områden i Israel. En månad senare var kriget över och dödstalet hade nått någonstans mellan 700 och 1400 människor, både civila och stridande. Majoriteten av dösoffren var civila libaneser. (Källa: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap)

På det politiska planet fortsatte Hezbollah, under ledning av deras karismatiske ledare Sayyed Hassan Nasrallah, att vinna parlamentsplatser i valet 2009, varpå man också utfärdade ett nytt manifest i vilket man uttryckte sina framtida visioner, mål och policys i en rad olika frågor. Strax före detta, under våren 2008, gav ett avtal Hezbollah vetorätt och därmed större inflytande i en mängd frågor. (BBC 2008)

2011 störtade Hezbollah den saudistöttade och USA-vänlige premiärministern Saad Hariri, som med organisationens stöd ersattes av Najib Mikati. Därefter formades en regering dominerad av Hezbollah och dess allierade. Stabiliteten blev åter kortvarig och i mars 2013 tvingades Mikati att avgå efter en dispyt med bland andra Hezbollah angående de libanesiska säkerhetsstyrkorna. Idag, januari 2014, befinner sig den libanesiska ledningen i ett dödläge eftersom att för att en överenskommelse ska komma till och beslut ska kunna fattas kräver Hezbollahs motståndare att de drar sig ur Syrien, vilket Nasrallah kallat ett omöjligt krav och alltså inte gått med på. (Masters - Laub 2014)

4.3 Mål

Sedan Hezbollah startades har otaliga uttalanden gjorts och ett antal formella manifest och politiska dokument publicerats som redogjort för organisationens huvudsakliga mål och syfte. Nedan redovisas för de huvudsakliga målen inom det första publicerade manifestet från 1985 samt det senaste manifestet som kungjordes 2009.

Det första manifest från 1985 som markerade starten för organisationen innehåller ett antal avsnitt som bland annat listar organisationens strävanden och mål. Man skriver att söner av Umman (det muslimska samfundet) är i ett stadie av växande konfrontation med falangisterna, Israel, Frankrike och USA, och att de kommer fortsätta vara det tills följande tre mål har realiserats:

- a) Amerikanerna, fransmännen och dess allierade skall förvisas definitivt från Libanon och på så vis ska man sätta stopp för varenda kolonialistisk enhet inom Libanon.
- b) Falangisterna skall överlämnas till en rättvis makt och ställas inför rätta för de brott de begått mot muslimer och kristna.
- c) Alla söner av det libanesiska folket ska få bestämma sin egen framtid och helt fritt välja den form av regering de önskar. (Alagha 2006, s. 227)

Hezbollah uppmanar därefter alla att välja det islamiska regeringsalternativet med motiveringen att det är det enda som är kapabelt att garantera rättvisa och frihet för alla. Endast en islamisk regim, menar de, kan stoppa kommande försök av imperialistisk infiltration i Libanon.

Dessa, skriver man, är Libanons mål och dess fiender, medan Hezbollahs vänner är alla världens förtryckta folk. Man vänder sig till dessa vänner och försäkrar dem om att de delar samma stora och nödvändiga mål; att förstöra amerikansk hegemoni inom deras land och sätta stopp för den betungande israeliska ockupationen, slå tillbaka alla falangisternas försök att ta monopol på makt och administration. (Alagha 2006, s. 227)

Deras mål och ambition är också enligt manifestet från 1985 att alla de förtryckta ska få möjlighet att studera det gudomliga budskapet för att kunna bringa rättvisa, fred och stillhet till världen, och de ämnar inte tvinga på någon Islam och inte heller att Islam ska regera i Libanon genom våld. Ytterligare en ambition som nämns är att Libanon ska räddas från sin beroendeställning gentemot öst och väst samt återigen sätta stopp för ockupationen och tillsätta en regim fritt vald av det libanesiska folket. (Alagha 2006, s. 228)

I november 2009 kungjorde Sayyed Hassan Nasrallah ett nytt manifest för Hezbollah. Nasrallah sa att det var dags för dem att introducera pragmatiska förändringar utan att släppa sitt engagemang kring den islamiska ideologin bunden till det prästerliga etablissemanget i Iran. "Människor utvecklas. Hela världen har förändrats de senaste 24 åren. Libanon har förändrats. Världsordningen har förändrats." sade han bland annat. Nasrallah sa att ett nytt politiskt dokument för hezbollah behövdes för att hantera de händelser som ägt rum sedan det senaste manifestet 1985 då Hezbollah var mer av en väpnad motståndsgrupp som kämpade emot israeliska ockupationsstyrkor. (Reuters 2009)

Det nya manifestet är omfattande och innehåller bland annat visioner om hur Libanon som stat ska se ut och fungera, hur man ska hantera "Israel" (inom citationstecken eftersom att denna inte erkänns som stat av Hezbollah) och den amerikanska hegemonin, förhållandet till - och visionen för - Palestina och dess

befolkning samt de flyktingar som kommit därifrån till Libanon. Hezbollah vill enligt detta dokument att Libanon ska vara suveränt, fritt, självständigt, starkt och kompetent. Man önskar också se landet som mäktigt, aktivt och närvarande i regionens geopolitik samt vara en inflytelserik part i att skapa nutiden och framtiden, på det sätt det alltid varit delaktigt i att skapa historien. (Lebanese Renaissance Foundation)

I dokumentet radas ett stort antal mål och visioner upp för den libanesiska staten. Man vill exempelvis att staten ska skydda allmänna friheter, främja nationell enighet och skydda sitt land, folk och suveränitet. Man ska ha en stark och förberedd nationell armé och staten ska vara strukturerad på basis av moderna, effektiva och kooperativa institutioner. Kvinnors roll ska stärkas på alla nivåer och staten ska se till att lagar efterföljs av alla medborgare utan åtskillnad dem emellan. Staten ska vidare försäkra en rättfärdig parlamentarisk representation som baseras på en modern vallag som tillåter väljarna fritt utse sina representanter utan press utifrån. (Lebanese Renaissance Foundation)

När det gäller hotet från Israel är man fortsatt hängiven att stå emot. Man skriver att motståndet är en nationell nödvändighet som bör fortleva så länge israeliska hotet finns kvar, och även så länge frånvaron av en stark, stabil stat i Libanon varar. (Reuters 2009)

Eftersom att "motståndet", som Hezbollah upprepade gånger benämner sig själva i manifestet, visat sig framgångsrika när det kommit till att slåss mot fienden, och eftersom att alla planer och komplotter mot dem misslyckats är de förpliktigade att samla sina styrkor för att fullfölja sina nationella förpliktelser genom att frigöra vad som fortfarande står under israelisk ockupation i bl.a. Shibaa, Kfarshoubra och den libanesiska staden Ghajar. Likväl ska fångar och försvunna personer samt martyrernas kvarlevor även de frigöras ifrån israelerna. Motståndet ska framöver fortsätta sitt deltagande i att försvara och skydda landet och folket. (Lebanese Renaissance Foundation)

I dokumentet belyses faran med att den västerländska hegemonin i allmänhet och den amerikanska i synnerhet, betraktar sig själva som ägare av världen och utövar en expansionsstrategi och ett ekonomiskt kapitalistiskt projekt som har visat sig vara en internationell handlingsplan av gränslös girighet. Man menar att USA och dess allierade använder terrorism som ett svepskäl för att utöva sin hegemoni genom att bl.a. inskränka staters suveränitet. Den amerikanska arrogansen tvingar Hezbollah, nationen och folket att välja *motståndet*, för en bättre mänskligare framtid, för solidaritet och för mångfald. (Lebanese Renaissance Foundation)

4.4 Struktur

Det finns en problematik kring konceptualiseringen av Hezbollah, vilket är tidigare nämnt i syftet till uppsatsen och till viss del utgör uppsatsens kärna.

Hezbollah bibehåller ett brett folkligt stöd och har med hjälp av detta lyckats etablera sig väl inom den libanesiska politiken. De tillhör idag den absoluta eliten inom Libanons styre och innehar även en stark egen armé. (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap). Hur strukturen rent konkret ser ut inom organisationen är svårt att utläsa och det finns få tillgängliga källor som kan förse oss med information om hur den interna maktfördelningen och förhållandet mellan den politiska och den militanta delen av organisationen ter sig. Vad gäller Hezbollah's inre struktur kan man i manifestet från 1985 läsa följande:

No one can imagine the importance of our military potential as our military apparatus is not separate from our overall social fabric. Each of us is a fighting soldier. (The Internet Archive)

Citatet tydliggör att organisationen själva inte gör någon åtskillnad mellan deras övergripande sociala organisation och den militanta delen, vilket exempelvis EU gör i sin terrorstämpling av Hezbollah. (Reuters 2013)

Vidare visar de i samma dokument en pan-islamisk sida då de uttrycker ett band till muslimer runt om i världen och kallar sig inte ett stängt organiserat parti:

Therefore, we in Lebanon are neither a closed organisational party nor a narrow political framework. Rather, we are an umma tied to the Muslims in every part of the world by a strong ideological-doctrinal, and political bond, namely, Islam, whose message God completed at the hands of the last of His prophets, Muhammad. (Alagha, 2006, s.223)

Även om Hezbollah's inbördes struktur är förhållandevis otydlig och svåråtkomlig är det tydligt att den är bunden till ett geografiskt territorium, nämligen Libanon. Organisationen har där sitt främsta stöd och utövar de flesta av sina politiska så väl som militära aktioner inom eller i nära anslutning till landet. (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap)

4.5 Metod

I den här delen kommer Hezbollah's sätt att arbeta att behandlas. Nedanstående text har stor grund i tidningsartiklar som beskriver den aktivitet som Hezbollah utövat. Ett antal historiska nedslag kommer att göras vars uppgift är att illustrera Hezbollah's verksamhet. Redogörelserna har också som mål att bidra ytterligare till den historiska kontext som beskrevs tidigare.

Den händelse som först fick omvärlden att rikta blickarna mot Hezbollah var ett bombdåd mot den amerikanska ambassaden i Beirut 1983. 66 personer miste livet och inte långt efter att krutet hunnit svalna utfördes en ny attack, denna gång mot en fransk-amerikansk marinbas en bit därifrån. 241 amerikaner och 58 fransmän omkom i vad som dittills var en av de största sprängningarna utförda av en terrororganisation. (Donilon 2013) Hezbollah har inte själva tagit på sig skulden för händelsen, utan det gjorde en organisation som kallade sig "Islamic Jihad".

Dock fann en amerikansk federal domare Hezbollah skyldiga till attacken, vilket gjort att det - åtminstone i västvärlden - blivit en vedertagen uppfattning att det var Hezbollah som med iranskt understöd låg bakom. (CNN 2013)

Torsdagen den trettonde juli 2006 var det stridigheter i norra Israel mellan medlemmar i Hezbollah och israelitiska soldater. New York Times rapporterar att minst åtta israeliska militärer dödades och att två tillfångatogs. I artikeln citeras den dåvarande israeliska premiärministern, Ehud Olmert, som menar att attacken inte bör ses som ett terrorattentat utan som att den libanesiska staten attackerar den israeliska staten. (New York Times 2006) Händelsen var startskottet för det krig mellan Hezbollah och Israel som kom att präglade regionen under drygt en månad den sommaren. (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap)

En av de senaste och mest uppmärksammade händelserna som kopplats till Hezbollah är ett bombdåd i Bulgarien sommaren 2012. I en semesterort nära Svarta havet vid namn Burgas sprängdes en buss. Attentatet gjorde så att fem israelitiska turister och en bulgarisk chaufför miste livet. Hezbollah har själva nekat till inblandning i bombdådet, men Reuters rapporterar att den bulgariska ministern med ansvar för nationell säkerhet hävdar att det finns klara tecken för att Hezbollah ligger bakom bombdådet. Krasimirov menar i artikeln att dådet var en avgörande faktor till Storbritanniens påtryckningar på Europeiska Unionen att ta avstånd från och svartlista Hezbollah. (Reuters 2013)

5 Applicering av Neumanns teori på Hezbollah

Det här kommer vara den analytiska delen av uppsatsen som sammankopplar Neumanns teori med empirin kring Hezbollah.

5.1 Mål

Enligt Neumanns teori är antikolonialism någonting som är karakteristiskt för äldre terroristorganisationer, medan partikulär, identitetsdriven terrorism är något som är vanligare hos de nyare organisationerna. (Neumann 2009, s. 22, 23, 120) Hezbollah's inställning och policy gentemot den amerikanska hegemonin och USA i största allmänhet är tydligt anti-imperialistisk och anti-kolonialistisk, medan organisationens tydliga islamiska fundament gör dem partikulära och identitetsdrivna. (Lebanese Renaissance Foundation) Enligt framförallt Hezbollah's nyare uttalanden och politiska ställningstaganden är man tydligt angelägen om ett starkt nationellt försvar och har många visioner och målsättningar för nationen man verkar i. (Lebanese Renaissance Foundation) Detta går att tolka som någon form av nationalism, samtidigt som organisationen har ett tydligt inslag av pan-islamism. Vi menar att det ena inte behöver utesluta det andra och att man trots pan-islamistiska tankar och värderingar kan vara starkt nationalistiska. Eftersom att pan-islamismen är partikularistisk så till vida att den tilltalar och inkluderar *umman* är den enligt Neumanns teori karaktäristisk för nyare terroristorganisationer, medan nationalismen är ett att förknippa med äldre sådana. (Neumann 2009, s. 22, 23) Detta placerar enligt Neumanns mål-variabel Hezbollah någonstans i mitten på skalan mellan gammal och ny.

5.2 Struktur

Neumanns variabel som berör terrororganisationers struktur pekar på ett mönster som innebär att äldre organisationer ofta hade ett starkare "centre of gravity", en sorts territoriell bundenhet och ett geografiskt fokus. (Neumann 2009, s. 17-19) Nyare terrorgrupper karaktäriseras å sin sida mycket tack vare globaliseringen av ett mer transnationellt agerande. (Neumann 2009, s. 20) Hezbollah har som ovan nämnt ett tydligt geografiskt fokus och utövar den absolut största delen av sina aktiviteter - militanta som politiska - inom eller i direkt anslutning till Libanon. (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) De liknar

alltså på det här planet mer än äldre terrororganisation än en nyare sådan, även om pan-islamismen visar på kontakt med och engagemang i omvärlden.

I övrigt karaktäriseras äldre terrororganisationer också enligt Neumann av att de efterliknar en reguljär armé och har en tydlig hierarki. Om Hezbollah's hierarki vet vi inte särskilt mycket då få tillförlitliga uppgifter finns tillgängliga kring denna och tolkar vi detta som att strukturen är diffus skulle det enligt Neumanns teori vara ett tecken på att den liknar en nyare terrororganisation som mer ser ut som ett nätverk än en tydligt strukturerad organisation. (Neumann 2009, s. 19) Det man kan säga vad gäller efterliknandet av en reguljär armé på det stora hela är däremot att Hezbollah vid ett flertal tillfällen agerat och fortfarande agerar istället för eller tillsammans med den reguljära libanesiska armén mot utländska ockupanter eller angripare.

Hezbollah är som bekant inte bara en militant organisation utan även en folkvald politisk sådan, vilket också är en väsentlig del av dess struktur. Detta är ingenting Neumanns teori klassificerar som gammalt, nytt eller ens nämner då det troligen inte hör till vanligheterna att varken äldre eller nyare terroristorganisationer har det folkliga stöd och den politiska legitimitet Hezbollah har.

5.3 Metod

Den skillnad som Neumanns teori menar metodmässigt skiljer nyare och äldre terrororganisationer åt är inte vad för typ av metod man använder sig, utan det är generellt sätt oförändrat; dvs bombningar, kidnappningar, lönnmord och gisslantagande har varit och är fortfarande de vanligast återkommande terrormetoder. Den utveckling som skett handlar om vilka de riktas mot och det är hos nyare terroristorganisationer vanligare att man har civila mål för sina attacker. Även så kallade "mass-casualties" är vanligare hos nya än gamla terrororganisationer och man är mindre angelägen att legitimeras sina dåd och offer. (Neumann 2009, s. 25, 26) Beskrivningen av nyare organisationers terrorattentat passar inte in på det mönster man ser hos Hezbollah, som alltså inte gjort sig kända för några mass-casualties och sällan eller aldrig - beroende på vem man frågar - inriktat sig på civila mål. Däremot förekom under kriget 2006 raketbeskjutningar från Hezbollah mot civila områden i Israel. (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) Handlingar som begås under ett krig upplevs dock ofta svårare än andra att benämna som terroristattacker.

Tilläggs bör att Hezbollah sällan tagit på sig ansvaret för attentat de anklagats för. Enligt Thorntons terrorism-definition som Neumann använder sig av är ett av kriterierna för terrorism att man avsiktligt skapar rädsla, vanligen genom användandet av symboliska våldsaktioner. (Neumann 2009, s. 8) Är det så att Hezbollah är skyldiga till de våldsattentat de anklagas för ter det sig märkligt och tämligen ologiskt att de inte tar på sig ansvaret för dem, om syftet är att skapa rädsla.

6 Resultat

6.1 Slutsats

- Utifrån Neumanns teori, bör Hezbollah ses som en äldre eller nyare terrorist grupp?

Utifrån frågeställningen kommer nu slutsatsen av denna studie att redogöras. En fallstudie med syftet att bidra till diskussionen angående synen på Hezbollah. Med en utgångspunkt ur EU:s och USA:s terrorstämpling applicerades Neumanns teori angående gammal och ny terrorism. Utifrån Neumanns tre variabler, som han menar att en förändring har skett inom, har Hezbollah analyserats.

Med en analys utifrån Neumanns tre variabler (metod, mål och struktur) har studien givit olika incitament för vad Hezbollah bör betraktas som. De starkaste dragen menar vi genom vår studie är mer gamla än nya utifrån Neumanns teori. Med stark "centre of gravity" i Lebanon, ofta klart militära mål samt likheter med en reguljär armé så bör Hezbollah snarare ses som en äldre terror organisation. Det som drar åt andra hållet på skalan, mot det som definieras som nyare, är att Hezbollah är genom sin starka koppling till Islam identitetsdrivna – vilket Neumann menar tillhör de nyare varianterna av terrororganisationer.

För att avslutningsvis konkret svara på frågeställningen så hävdar vi att Hezbollah har fler karaktärsdrag som bör betraktas som äldre än som nya.

6.2 Reflektion

Under studiens gång har vi kommit fram att det kan finnas argument för att antagandet och utgångspunkten, som vi motiverar genom EU:s, USA:s terrorstämpling av Hezbollah, kan vara problematisk. Terroristbegreppet är möjligen inte en fullständigt adekvat beskrivning av Hezbollah. Som genomgående nämnt är konceptualiseringen av Hezbollah omstridd.

7 Referenser

Sekundärkällor

Alagha, Joseph Elie 2006 *The Shifts in Hizbullah's Ideology* [E-bok] Amsterdam University Press

BBC, 2008. "Lebanon rivals agree crisis deal". Nyhetsartikel. 2008-05-21.
[Elektronisk] <http://news.bbc.co.uk/2/hi/7411835.stm> Hämtdatum: 2014-01-07.

CNN, 2013 "Beirut marine barracks bombing fast facts". Nyhetsartikel 2013-06-13.
[Elektronisk] <http://edition.cnn.com/2013/06/13/world/meast/beirut-marine-barracks-bombing-fast-facts/> Hämtdatum: 2014-01-09.

Donilon, Thomas E. "Hezbollah unmasked" *New York Times. Opinion*. 2013-02-17.
[Elektronisk] http://www.nytimes.com/2013/02/18/opinion/hezbollah-unmasked.html?_r=0 Hämtdatum: 2014-01-08.

Ejvegård, Rolf 2003 *Vetenskaplig Metod* Studentlitteratur: Lund

Kaldor, Mary, 2007. *New and Old Wars*. 2nd ed. Stanford: Stanford University Press

Karim Knio (2013) *Structure, Agency And Hezbollah: a Morphogenetic View*, *Third World Quarterly*, 34:5, 856-872,

Masters, Jonathan - Laub, Zachary 2014, Council on Foreign Relations. "Hezbollah (a.k.a. Hizbollah, Hizbu'llah)" [Elektronisk]
<http://www.cfr.org/lebanon/hezbollah-k-hizbollah-hizbullah/p9155#p6>
Hämtdatum: 2014-01-09

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. "Fördjupning Libanon"
[Elektronisk] <http://www.sakerhetspolitik.se/Konflikter/Libanon/Fordjupning/>
Hämtdatum: 2014-01-09.

Neumann, Peter R., 2009. *Old and New Terrorism. Late Modernity, Globalization, and the Transformation of Political Violence*. Cambridge: Polity Press.

New York Times, 2006. "Israelis enter Lebanon after attacks". Nyhetsartikel 2006-07-13.
http://www.nytimes.com/2006/07/13/world/middleeast/13mideast.html?pagewanted=all&_r=2& Hämtdatum: 2014-01-07.

- Olsson, Henny - Sörensen, Stefan 2011 *Forskningsprocessen* Liber : Stockholm
- Patel, Runa & Davidson, Bo 2011 *Forskningsmetodikens grunder* Studentlitteratur : Lund
- Reuters, 2013. "Bulgaria says clear signs Hezbollah behind Burgas bombing". Nyhetsartikel. 2013-07-18. [Elektronisk] <http://www.reuters.com/article/2013/07/18/us-bulgaria-hezbollah-idUSBRE96H0XI20130718> Hämtdatum: 2014-01-09.
- Reuters, 2013. "EU adds Hezbollah's military wing to terrorism list" Nyhetsartikel. 2013-07-22. [Elektronisk] <http://www.reuters.com/article/2013/07/22/us-eu-hezbollah-idUSBRE96K0DA20130722> Hämtdatum: 2014-01-08
- Reuters, 2009. "Hezbollah cuts Islamist rhetoric in new manifesto". Nyhetsartikel 2009-11-30. [Elektronisk] <http://www.reuters.com/article/2009/11/30/us-lebanon-hezbollah-idUSTRE5AT3VK20091130> Hämtdatum: 2014-01-08.

Primärkällor

- European Union "Council Framework Decision of 13 June 2002 on combating terrorism" <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2002F0475:20081209:EN:PDF> Hämtdatum: 2014-01-10.
- Lebanese Renaissance Foundation. "The New Hezbollah Manifesto" <http://www.lebanonrenaissance.org/assets/Uploads/15-The-New-Hezbollah-Manifesto-Nov09.pdf> Hämtdatum: 2014-01-04
- The Internet Archive. "The Jerusalem Quarterly, number Forty-Eight, Fall 1988" http://web.archive.org/web/20060821215729/http://www.ict.org.il/Articles/Hiz_letter.htm Hämtdatum: 2014-01-05.
- U.S. Department of State "Foreign Terrorist Organisation" <http://www.state.gov/j/ct/rls/other/des/123085.htm> Hämtdatum: 2014-01-10